

Régi és új kihívások előtt a termelők

Hónapok óta tart az aratás, és az idén betakarított növények az előző évi eladatlan készletekkel együtt a raktárakban pihennek, mivel a gabonaárak mélyponton vannak. Az év felén már túl vagyunk, így a jövő év megalapozása is elkezdődött. Igaz, még sok múlik az őszi betakarítású növények eredményein, az azonban már most biztosan állítható, hogy a 2016-os évben elmaradnak azok az eredmények, amelyeket az uniós csatlakozást követő években sikerült elérni. Horváth Gábor, a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetségének főtitkára szerint az idei év is azt bizonyítja, hogy a mezőgazdasági termelők nincsenek jó helyzetben.

Az időjárás rovására nem írhatjuk a várhatóan gyenge idei mezőgazdasági teljesítményt, sokkal inkább a szinte önpusztító módon végig vitt állattenyésztési válság tehető felelősé érte, melynek középpontjában a kereslet és kínálat egyensúlyának megbomlása miatt kialakult alacsony felvásárlási árak állnak. Emellett igen szerény segítséget kaptak a termelők ebben a rendkívüli helyzetben az agrárágazat vezetésétől. Bár minden felajdulás után elhangzottak ígérek, de ezeket nem követték tettek, úgyhogy a termelők az előző években felhalmozott nyereségüket, az évek munkájával megtermelt tartalékaikat élték fel az elmúlt időszakban, mondta a főtitkár.

Az agrárkormányzat a támogatások igénybevételének feltételként rendre öt évre előírta az állományok megtartását, illetve a termelés fenntartását, pedig az egyetlen megoldás az lett volna, ha a drágán és korszerűtlen technológiával termelők ki tudtak volna szállni a mókuserékből, azaz a tartási kötelezettségből. Mivel a termelőknek az egységes piac okán a hazai feltételrendszerben kell szembenézniük a nemzetközi ártrendekkel, megfelelő állami szerepvállalás híján csak a piaci megoldások működnek, vagyis a túlkínálatra a természetes reakció a kereslet-kínálat egyen-

súlyának helyreállítása, magyarul a termelés-csökkenés lett volna. Miközben az értékesítésben állami védőháló nélkül szolgáltatott ki a termelőket a piacgazdaság törvényeinek, egyúttal a termelésük fenntartására is kényszerítették őket. Az okot könnyű megtalálni: az alkalmazkodás ezen formája az állatlétszám csökkenésével járt volna, amit a kormányzat mindenképp el akart kerülni, hiszen az hűen tükrözne volna a hazai agrárpolitika eredménytelenségét. A kudarc beismerése helyett inkább vagyonuk felélésére kényszerítették a termelőket, hangsúlyozta Horváth Gábor.

A mérhetetlenül alacsony felvásárlási árak egész Európában jellemzőek voltak, de az ezeknél is alacsonyabb hazai élősértés- és termelői tejárákért jelentős részben ez a korlátozás a felelős. A feldolgozóknak nem kellett attól tartania, hogy sokan

felhagynak a tartással, nyugodtan ronthattak a termelők pozícióin. Ez a kifejezetten etikátlan magatartás ráadásul az agrárpolitika támogatásával valósult meg. Az agrárkormányzat ugyan sikerként is elkönnyvelheti a válság kezelését, de a termelőknek az év végén el kell majd számolniuk a vagyonvesztéssel. Az agrárpolitika csatát nyert, csak hogy az állattenyésztés fejlesztését, mint az ágazatpolitikai célkitűzés egyik legfontosabb pontját, a földtörvény és az uniós pénzek elosztási koncepciója miatt elveszíti majd. Legtöbbet azonban így is a magyar állattenyésztők veszítenek. Sovány vigasz nekik, hogy az alacsony növénytermesztési árak miatt a takarmányárak, és ennek következtében a költségeik csökkennek. Aki saját takarmányt használ, annak az összjövedelme nem lesz több, hiszen az értékesítésre szánt növényeken elérhető nyeresége jelentősen csökken. Az ipari takarmányok esetében viszont kérdéses, hogy milyen mértékben jelenik meg az abrak árcsökkenése, jelentette ki a főtitkár.

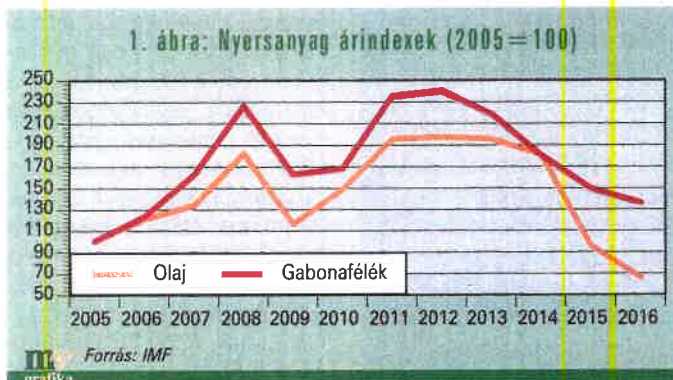
Nincs vége a kötelezettségek növekedésének sem. Új kihívások elé néz az agrárszakma – bár érthetetlenül nagy a csend e témakörben – a környezetvédelmi szabályok közül a levegővédelmi szabályozás és annak ellenőrzési gyakorlata miatt. A levegő minőségéről szóló EU-irányelveknek megfelelő jogszabályokat már meghirdették,

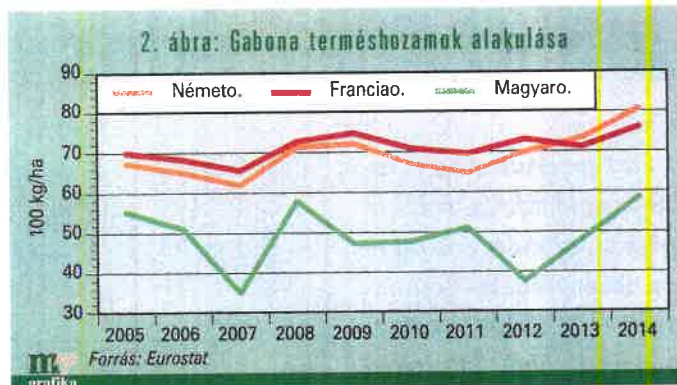
és eszerint 2020-ra a 2000. évihez képest jelentősen, esetenként több, mint 50 százalékkal kell csökkenteni a szennyező összetevők kibocsátását. A telepek számára a kellemetlen szagok csökkentésének előírása is bizonyosan növeli a költségeket.

Egy érdekképviseleti szervezet agrárközgazdászja számára a növénytermelés jövője is problémákkal terhes, folytatta a gondolatmenetet a főtitkár. Túl kell lépni azon a helyzetelemzésen, amelyet rendre hallani egyes megszólalóktól, miszerint „elfogadható a 2016-os gabonahozam, a minőség vegyes, de alacsonyok az árak”. A gabonaárak visszaesése nem meglepetés. Egy évvel ezelőtt készített előrejelzésében a MOSZ közreadta az alacsony árak okainak feltárása során levont következtetéseit, amelyek egyike az, hogy a gabonaárak világszintű alakulása szoros korrelációt mutat a kőolaj világszintű árával (1. ábra).

Az árat alakító tényezőket érdemes mélyebben elemezni, mondta Horváth Gábor. A gazdasági elemzők a kőolajárak tendenciaszerű emelkedésére nem számítanak, tehát e korreláció alapján valószínű, hogy az alacsony gabonaárak tartósak maradnak. A piaci előrejelzések a világ gabonakészleteinek növekedéséről szólnak, bár e téren a gabonatermő övezetek időjárása kiszámíthatatlan tényezőt jelent. Ennél fontosabb számunkra az EU agrárpolitikájának változása és annak

hatásai. Az unió folyamatosan számolja fel termelésszabályozási rendszerét. Nemcsak a tejkvóta a múlté, hanem a terület-pihentetés is, ami kifejezetten a gabonanövényekhez kapcsolódott (10 százalékos arányt írt elő évente). Hiányzik a piaci kiegyenlítő mechanizmus, annak ellenére, hogy nekünk magyaroknak rossz emlék a gabonaintervenció rendszer. Pontosabban, a negatív élmény a megszüntetéséhez kötődik, ugyanúgy, ahogy a tejkvótához. De nincs vége a kvóta-folyamatnak, hiszen különösen a kukoricatermelők számára fontos kérdés, hogy milyen hatása lesz az izocukorkvóta jövő évi megszüntetésének. Fontos kérdés az is, hogy a nagy kapacitású hazai kukoricafeldolgozók hogyan jönnek ki ebből a változtatásból. A hazai gabonapiac pozícióit a lehető legközvetlenebbül érinti az EU döntése, amely lényegében megnyitotta az ukrán agrártermékek előtt az

unió piacát. Ez komoly piaci nyomást gyakorol a gabonákra, illetve különösen a napraforgóra, mert Ukrajna idei napraforgótermése a másfélszerese az unióénak.

Szólni kell arról is, hogy a magyar termőföldet aránytalanul nagy mértékben használjuk gabonafélék termesztésére, hangsúlyozta a főtítká. A gabonapiac, mint látható, nem sok jót ígér a jövőre nézve. Megérett a helyzet a termelési szerkezet megváltoztatására. Az

árak hasonlóan alakulnak a többi európai gabonatermelő számára is, csak hogy a vezető uniós gabonatermelők hektáronkénti hozamai évről évre 30-50 százalékkal magasabbak, mint a magyar termelőké (2. ábra).

A MOSZ már az EU-csatlakozás után felhívta a figyelmet erre, több fórumon is bemutatva a lemaradásunkat. A gabonatermelésben érintetteket azonban elaltatta az uniós pénzeső és a világgiazi árrobbanás. Az ideai hozamok néhány mázsá-

val jobb, mint az előző években, de így is elfogadhatatlanul alacsonyabbak, mint a világgiazi vetélytársainkéi. A gabonapiacban érintetteknek tudniuk kell, hogy ez a helyzet nagyobb problémát jelent, mint az állattenyésztésünk állapota, elvlegre az a kérdés kerül napirendre általa, hogy a termőterületek bérleti díjait ki tudják-e termelni a gazdák, illetve hogy megtérülnek-e az EU-s összehasonlításban annyira alacsony magyarországi földárak.

Gabonafronton az agrárpolitikusokon kívül is sokan érintettek, így kutatók, szakmai csoportok, termelésszervezők, tanácsadók. Mindannyiuk számára kihívás, hogy képesek-e felzárkózni a termelés színvonalában. Messzire visz csak belegondolni is abba, hogy milyen következményekkel járhat, ha nem sikerül változtatni a termelés szerkezetén, mondta végezetül a főtítká.

HAJTUN GYÖRGY

A DOW TIZEDIK ALKALOMMAL IS ELYNYERTE AZ AMERIKAI ELNÖK ÁLTAL ADOMÁNYOZOTT „PRESIDENTIAL GREEN CHEMISTRY CHALLENGE” DÍJAT

A Dow AgroSciences fenntartható megoldásokat kínáló Instinct® nitrogénstabilizátora kapta idén a legrangosabb elismerést. Az Instinct® Magyarországon N-Lock néven kerül forgalomba.

MIDLAND, MICHIGAN, 2016. JÚNIUS 13.

A Dow AgroSciences, a Dow Chemical Company (NYSE: DOW) 100%-os tulajdonú leányvállalata, Instinct® (N-Lock) nitrogénstabilizátorával ismét elnyerte a „Presidential Green Chemistry Challenge” díjat, amelyet az Amerikai Környezetvédelmi Hivatal (United States Environmental Protection Agency, röviden EPA) adott át. Az Instinct® (N-Lock) azért részesült a rangos elismerésben, mert a gazdálkodók terményhozamait környezetkímélő módon képes biztosítani azáltal, hogy a nitrogént a gyökérzónában tartja.

A Dow Chemical Company világcéget immáron tizedik alkalommal tüntették ki, a Dow AgroSciences leányvállalat pedig idén ötödször volt díjazott. A neves elismerés is kiválóan példázza a Dow elkötelezettségét a tavaly bejelentett 2025-ös Fenntarthatósági Célkitűzései iránt, melynek lényege, hogy tudományos megalapozottságú megoldásokkal kell megfelelni a bolygónk aktuális és egyben leg-sürgetőbb kihívásaira, mind az élelmiszerbiztonság, mind az éghajlatváltozással kapcsolatos területeken egyaránt. „A fenntarthatóság szerves része az üzletpolitikáknak”,

mondta Dr. Neil Hawkins, a Dow alelnöke és egyben fenntarthatósági igazgatója. „Ez a rangos díj kiemelten fontos elismerése azoknak a vállalat értékét is adó innovatív megoldásoknak, amelyeket a Dow AgroSciences munkatársai hoznak létre annak érdekében, hogy minél hatékonyabban segítsék elő a bolygó és a társadalom fenntartható működését.”

A Dow AgroSciences az emberiség jóléte felé tesz lépéseket olyan áttörést jelentő forradalmi újításokkal, mint

az Instinct® (N-Lock), amely a gazdálkodók számára nagyobb hozamok elérését teszi lehetővé, miközben választ ad az olyan égető fenntarthatósági kihívásokra is, mint a klímaváltozás, illetve az élelmiszerbiztonság.

„Az Instinct®-et (N-Lock) kifejezetten arra fejlesztették ki, hogy a nitrogén alapú műtrágyák hatékonyságát környezetkímélő módon növelje” - mondta Tim Hassinger, a Dow AgroSciences elnöke. „Már a termékeink fejlesztése során elsődleges szempont a fenntarthatósági szempontok figyelembevétele, az ideai nemzetközi díj elnyerése pedig méltó elismerése ennek a folyamatnak. A Dow AgroSciences továbbra is elkötelezett a környezetvédelmi szempontból fenntartható termékek gyártásában.”

A Presidential Green Chemistry Challenge program, a legfontosabb világméretű problémák megoldására törekvő formabontó tudományos megoldások elismerésével jelentősen hozzájárul a vegyi anyagok fejlesztésének, előállításának és azok használatából eredő, esetleges veszélyek csökkentéséhez.

Dow AgroSciences

www.dowagro.hu

Dow AgroSciences Hungary Kft.

1016 Budapest, Hegyalja út 7-13. Telefon: (1) 202-4191 Fax: (1) 202-4292